

Znižujeme prahy

Program zameraný na podporu vzniku a ďalšieho rozvoja nízkoprahových služieb pre mladých ľudí na Slovensku. Sú to služby zamerané na cieľovú skupinu neorganizovaných detí a mládeže realizované formami kontaktnej práce, sociálnej pomoci a psychosociálnej podpory a ponúkané v kombinácii so zaujímavými voľnočasovými aktivitami.

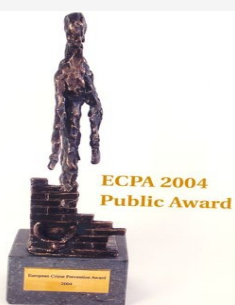
Vďaka programu Znižujeme prahy vznikli po celej krajine nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež, kde môžu mladí ľudia v bezpečí tráviť svoj čas spôsobom, aký im vyhovuje a zároveň majú príležitosť získať pomoc a podporu, keď ju potrebujú. Centrá fungujú na princípoch voľného vstupu a pobytu v zariadení, minimálnych pravidlách, bezplatnom využívaní služieb a anonymite klienta. Svojim klientom poskytujú zaujímavé voľnočasové aktivity doplnené o poradenstvo a podporu v záťažových životných situáciách.

Cieľom podporených projektov bolo:

1. vznik a fungovanie nízkoprahových zariadení pre mladých ľudí, ktoré za ideálnych podmienok fungujú podľa nasledovných princípov:

- nízkoprahové zariadenia poskytujú svojim klientom bezpečný priestor pre aktívne trávenie voľného času a zároveň im poskytujú sociálnu podporu v náročných životných situáciách,
- sú dostupné širokej skupine mladých ľudí bez rozdielu pohlavia, náboženskej alebo etnickej príslušnosti alebo členstva v nejakej organizácii,
- zariadenie aktívne poskytuje alebo sprostredkuje sociálne služby,
- otváracia doba zariadenia je prispôbená potrebám cieľovej skupiny,
- do zariadenia môžu návštevníci prísť či odísť z neho kedykoľvek počas otváracej doby,
- nie je nutná evidencia, registrácia a znalosť osobných údajov klientov zariadenia,
- služby sú poskytované zdarma,
- v zariadení sú podporované spontánne aktivity mladých ľudí a je im umožnené aktívne sa podieľať na chode zariadenia,
- zariadenie aktívne poskytuje alebo sprostredkuje sociálne služby,
- pracovníci majú skúsenosti s prácou s mladými ľuďmi a majú patričné odborné zázemie,
- pracovníci dôverne poznajú lokalitu vrátane podpornej inštitucionálnej siete,
- v zariadení sú podporované spontánne aktivity mladých ľudí a je im umožnené aktívne sa podieľať na chode zariadenia.

2. zníženie prahov na služby poskytované organizáciami cieľovej skupine mladých ľudí. V rámci programu môže byť podporená snaha sprístupniť služby organizácie širšej klientele alebo zlepšiť kvalitu už poskytovaných služieb. Podporené služby musia byť poskytované v súlade s filozofiou maximálnej prístupnosti pre cieľovú skupinu (teda nízkoprahovým spôsobom).

V rámci konferencie Európskej siete pre prevenciu kriminality (European Crime Prevention Network), ktorej sa zúčastnili zástupcovia všetkých členských štátov EU, bola Nadácii Intenda pre slovenský program Znižujeme prahy udelená **Cena verejnosti pre najsľubnejší európsky prevenčný program roka 2004** - The Public European Crime Prevention Award 2004.

Definície

Nízkoprahové programy predstavujú komplex služieb, ktorých cieľom je vytvárať podmienky pre nadviazanie kontaktu (prípadne aj vzťahu) a konkrétnu prácu s jednotlivcami (a sociálnymi skupinami), ktorí sa vyhýbajú štandardnej inštitucionálnej pomoci alebo ju aktívne nevyhľadávajú a u ktorých je dôvodný predpoklad potrebnosti a účelnosti takejto pomoci (Herzog, Klíma, Éthum 2003). Zároveň sú zamerané na osoby, ktoré nevyhľadávajú bežnú (inštitucionalizovanú) pomoc, svoje služby im poskytujú čo najviac v bežnom prostredí - prirodzenom prostredí, čím odstraňujú psychologické, sociálne a technické bariéry pri využívaní služieb. **Nízkoprahovou službou** môže byť stacionárne alebo terénne poskytovaná služba, ktorá je pre klienta ľahko dostupná a nekladie na neho vysoké požiadavky (finančné, psychologické, časové, fyzické, technické...) ako predpoklad jej poskytnutia. **Nízkoprahové zariadenie** je priestor, kde pracovníci ponúkajú sociálne služby a voľnočasové aktivity zvlášť mladým ľuďom, ktorí nemajú potrebu sa nejako organizovať a ulice sídliska sú pre ne obľúbeným miestom trávenia voľného času. Zariadenia s nízkoprahovým režimom poskytujú verejne prospešné služby zamerané na neorganizované klienti a mládež formami kontaktnej práce, sociálnej pomoci a psycho - sociálnej podpory, ktoré sú kombinované s ponukou voľno časových aktivít.

Prínos nízkoprahových zariadení a služieb pri práci s mladými ľuďmi

- dopĺňujú nedostatočné ponuky pre voľnočasové aktivity na miestnej úrovni
- poskytujú bezpečný priestor pre trávenie voľného času
- ponúkajú pomoc pri prekonávaní životných problémov detí a mladých ľudí
- vytvárajú kontakt s deťmi a mladými ľuďmi v ich prirodzenom prostredí
- robia primárnu prevenciu sociálno-patologických javov

Ciele nízkoprahových zariadení

- pomoc pri prekonávaní náročných životných situácií aktivizácia cieľovej skupiny k zmysluplnému tráveniu voľného času
- poskytovanie podmienok pre trávenie času
- predchádzanie, zabránenie a obmedzenie sociálne patologických javov páchaných cieľovou skupinou alebo na cieľovej skupine
- znižovanie možnosti diskriminácie, sociálneho vylúčenia

Cieľová skupina nízkoprahových programov

Neorganizované deti a mládež ktoré:

1. dávajú prednosť pasívnemu tráveniu voľného času
2. dávajú prednosť tráveniu voľného času mimo domov

Deti a mládež v náročných životných situáciách (napr.: problémy spojené s dospievaním, sklamanie v láske, zlý prospech v škole, neprijatie v rovesníckej skupine, nedostatok financií, problém v rodine – rodič alkoholik, rozvedení rodičia, nezamestnaní rodičia)

Deti a mládež s vyhraneným životným štýlom

Čo poskytuje nízkoprahové zariadenie?

- bezpečný priestor – alternatívu k ulici
- sociálne služby - vybrané aktivity sociálnej pomoci (základné poradenstvo, kontaktná práca, situačná intervencia, krízová intervencia, sprevádzanie)
- voľnočasové aktivity
- aktivity zamerané na prevenciu, výchovu a vzdelávanie

Základné princípy nízkoprahovosti

- voľný vstup a pobyt v zariadení
- bezpečný priestor
- pasivita nie je dôvodom pre obmedzenie prístupu klienta ku službe
- pravidelná dochádzka do zariadenia nie je podmienkou užívania služby
- jasne naformulované základné pravidlá (žiadny alkohol, drogy, násilie...)
- bezplatné využívanie štandardných služieb
- zariadenie poskytuje klientovi anonymitu

- odlišnosť je OK

Čo sme urobili pre znižovanie prahov?

Počas štyroch rokov fungovania programu Znižujeme prahy sme pripravili množstvo aktivít na podporu myšlienky nízkoprahových zariadení a služieb pre deti a mladých ľudí.

V októbri 2003 sme zorganizovali **4 informačné semináre** o prínose nízkoprahových služieb pre záujemcov o nové prístupy v práci s deťmi a mladými ľuďmi.

Počas 4 rokov sme v rámci troch otvorených a troch uzatvorených kôl podporili spolu **41 projektov**, ktoré opakovane podalo **18 organizácií**. Počas štyroch rokov sme priamo podporili vznik a rozvoj nízkoprahových zariadení na Slovensku sumou **5 207 157 Sk**.

9 nízkoprahových zariadení od nás získalo **časovú banku konzultácií** k bežnému chodu zariadenia, ktoré im poskytli pracovníci organizácie Nová nádej Slovenska.

Vďaka finančnej podpore Európskej únie sme zrealizovali **pilotné kolo Dlhodobého vzdelávacieho programu pre pracovníkov nízkoprahových zariadení** – 20 účastníkov absolvovalo 162 hodinový tréningový program. Aktivity zahrnuté do vzdelávacieho programu boli šité na mieru potrieb zamestnancov nízkoprahových zariadení a pokrývali oblasti spojené s rozvojom zručností spojených s priamou prácou s klientmi ako aj s organizačným rozvojom zariadení.

V rámci Dlhodobého vzdelávacieho programu vznikla **internetová konferencia** pre účastníkov vzdelávacieho programu a pre všetkých, ktorí chcú získať alebo sa podeliť o nové informácie v nízkoprahovom svete.

Výstupom vzdelávacieho programu je **publikácia „Nízkoprahové programy pre deti a mládež“**, ktorá prvýkrát systematizuje informácie o fungovaní nízkoprahových programov a zariadení na Slovensku.

V spolupráci s organizáciou Nová nádej Slovensko sme zrealizovali **II. ročník Dlhodobého vzdelávacieho programu** pre pracovníkov nízkoprahových zariadení pre 20 účastníkov.

V spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom sme zorganizovali **Informačný seminár pre pracovníkov samosprávy** o prínose nízkoprahových programov.

Vďaka aktivite Poradného výboru pre zadefinovanie nízkoprahovej terminológie sa podarilo zasiahnuť do procesu **pripomienkovania návrhu Zákona o sociálno-právnej ochrane detí a mládeže a kuratele**, kde sme iniciovali zdôraznenie významu sekundárnej prevencie, ktorá priamo súvisí s problematikou služieb pre deti a mladých ľudí.

Finančne sme podporili **medzinárodnú konferenciu "Nízkoprahové programy pre deti a mládež"** pod záštitou Detského fondu Slovenskej republiky. Konferenciu organizujú Detský fond Slovenskej republiky, Mládež ulice, Nová nádej Slovensko a občianske združenie Odyseus.